

Miljövänner för kärnkraft
- Grundad 1988 -

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: kn.cks.remissor@regeringskansliet.se

Diarienummer KN2024/01912

Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter (SOU 2025:07)

Den ideella föreningen Miljövänner för kärnkraft MFK välkomnar denna utredning om effektivisering av tillståndsprövning av ny kärnkraft och en översyn av avgifter

Bakgrund:

Synen på kärnkraft i Sverige har genomgått en evolution från 1950-talet till nu – från en positiv inställning till fromma för miljön till negativ symboliserad av politiskt beslut om nedläggning under 1980-talet till åter allt mer positiv under 2020-talet. Under tiden har klimatfrågan blivit alltmer akut och med den behovet att minska emission av klimatgaser från förbränning. Ny kärnkraft kan också underlätta att miljöanpassa vattenkraften.

Genom att Riksdagen är lagstiftande kom politiken att genomsyra lagarnas anda under förra seklets senare del. Det finns numera en uppfattning att lagarna kring kärnkraften tidvis utformats också med avsikt att försvåra etablering av ny kärnkraft trots allt tal om teknikneutralitet.

Utredningens perspektiv:

Det är glädjande att man nu verkar vilja se lagstiftning och byråkrati som samhällets nödvändiga tjänare, inte som ett hinder mot förnyelse. MFK instämmer i utredningens insikt om att den politiska dimensionen av prövningen ska komma in tidigt för att skapa förutsägbarhet och tydlighet. Vetenskaplig förankring bör vara en ledstjärna liksom, om möjligt, politisk hållbarhet. Tillståndsprövningen enligt miljöbalken avser begränsas till frågor som inte omfattas av tillstånd enligt kärntekniklagen; lagstiftningen bör vara fri från motsägelser.

Nytt med denna utredning är att den utgår från möjligheten att ett antal nya reaktorer, av olika storlek och teknik samt olika ägar-, byggnations- och driftstrukturer kan planeras, uppföras och tas i drift under kommande årtionden. Här vill MFK påpeka att tillståndsprövsprocesser bör kunna avse kategori av reaktorer, en form av typgodkännande, istället för att varje enskild reaktor ska bedömas för sig. Principerna för avgifter bör vara hållbara under tidsintervall som harmonierar med planerad utbyggnad, dvs storleksordning tioårsintervall.

Tillåtlighet och tillstånd avses prövas av mark- och miljödomstolen. Entydighet och enkelhet eftersträvas, så när det finns ett principbeslut behövs inte någon separat tillåtlighetsprövning av regeringen.

Framsynt att komplettera kärntekniklagen med två frivilliga moment avsedda att föregå ansökan om tillstånd att uppföra en ny kärnteknisk anläggning. Motivet är dels att från början förbättra förutsättningarna för en komplett ansökan, dels att kunna begära förhandsbesked hos SSM angående strålskydd och säkerhet om tillstånd för nya anläggningar. Positivt besked ska vara bindande och

Adress:
c/o Lars Wiegert
Vickavägen 21, 43930 Onsala

PlusGiro: 13374-4
Swish: 123 186 4933
Org.nr: 849600-6126

E-mail: mfk@mfk.nu
Hemsida: <https://www.mfk.nu>
Tel: 0739 678 908

gälla i fem år. Definierad rollfördelning: SSM är beslutande myndighet med mandat till framtida förbättringar, politiken ger förutsättningarna!

Sammantaget

blir prövningen av tillstånd enligt kärntekniklagen mer harmoniserad med internationell praxis. Såväl tillstånds- som tillsynsbeslut som har meddelats av SSM enligt kärntekniklagen kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol och inte till regeringen.

Vad gäller finansiering har SSM liksom andra myndigheter till dels basanslag för grundläggande verksamhet, men merparten av SSM:s arbete med tillståndsprövning och stegvist godkännande bör fortsatt bestridas med avgifter. Nivåerna knyts tydligare till SSM:s prövning med bibehållen fokus på säkerhet och strålskydd med full kostnadstäckning. Den samlade avgift som en sökande får betala fram till godkännande om att inleda rutinmässig drift bedöms väsentligt lägre för alla typer av reaktorer, inklusive så kallade storskaliga, än avgifterna enligt befintliga regler. Avgifterna bedöms framför allt kunna påverkas av utvecklingen mot mindre reaktorer. Nivåerna bestäms av principer som etableras framöver, av tidigare rutiner och av erfarenhet hos SSM:s motsvarigheter i andra länder.

Yttrande:

MFK finner utredningen välgjord och instämmer i huvudsak med dess bedömningar och slutsatser. Vi sympatiserar i synnerhet med dess ambitioner att förenkla och förkorta procedurerna för de byråkratiska processer som hittills i så många sammanhang tagit huvuddelen av tiden från "ax till limpa".

MFK vill speciellt trycka på följande:

- Att tillståndsprocesser bör kunna avse kategori av reaktorer, en form av typgodkännande, istället för att varje enskild reaktor ska bedömas för sig.
- Principerna för avgifter bör vara hållbara under tidsintervall som harmonierar med planerad utbyggnad, dvs storleksordning tioårsintervall.

Datum enl ovan

Carl Erik Magnusson

ordf. Miljövänner för Kärnkraft